

on dalje disponira robom. Austrijske i jugoslavenske željeznice nisu tako postupile. Iz toga nepobitno slijedi da su željezničke uprave povrijedile propise koji reguliraju odgovornost pri utovaru robe, kao i odgovornost u poduzimanju potrebnih mjera kad se oštećenje primijeti. Žalitelj je predložio da se pobijana presuda preinači.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Kemikalije su bile upakovane u takve limene bačve kojih stijenke nisu mogle podnijeti trenje na dužem putu. Prema tome pošiljalac je trebao prilikom utovara tako učvrstiti ili izolirati svaku bačvu da ne dodje do njihovog međusobnog trenja, a to pošiljalac nije učinio. Zbog toga je u toku vožnje došlo do trenja između punih bačava i to kod nekih u tolikoj mjeri da su se provalile, pa je tekućina negdje istekla dijelom a negdje posvema. Kad je na stanici Roesenbach utvrđeno da kemikalija curi iz vagona, željeznički organi su otvorili vagone baš radi toga da ustanove zbog čega curi tekućina kroz podove vagona i da, ukoliko je moguće, spriječe daljnju štetu. Željeznički organi su ustanovili zbog čega curi tekućina iz bačava, kao što je naprijed navedeno, a istovremeno su utvrdili da oni to ne mogu spriječiti, pa su pošiljke uputili dalje na adresu primaoca. Željeznica nije dužna da u toku vožnje vrši pretovar, preslaganje ili prelijevanje robe. U konkretnom slučaju željeznica je oslobođena od odgovornosti temeljem čl.27, par.2, i par.3, t.c) CIM-a - Međunarodne konvencije o prijevozu robe na željeznici.

J.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.XIX Sl-1606/73-2
od 27.XI 1973.

Vijeće: Juraj Bolanča, dr Zdenko Antić, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz željeznicom - Nepravilno slaganje robe - Prodavačeva odgovornost - Vozarova odgovornost - Utvrđivanje štete - I kad je roba prodana "franko utovarna stanica", prodavalac snosi štetu koja je nastala na robi za vrijeme prijevoza, ako je uzrok šteti nepravilno slaganje robe u vozilo koju je slagao prodavalac - Željeznica ne odgovara za

štetu prouzročovanu neproizvoljnim slaganjem robe u vagon i nije dužna odbiti prijevoz robe koja je nepravilno složena - Za utvrđivanje uzroka štete mjerodavan je zapisnik sastavljen na željeznici, a ne onaj koji sastavi prodavalac dvadeset dana nakon preuzimanja robe od željeznice

Tužitelj je prodavalac crijepova, a tuženik je kupac.

Prema tužbi tuženi je telefonom naručio kod tužitelja 24.000 komada crijepova I klase i 720 komada žljebnjaka I klase. Otpremu treba izvršiti željeznicom, utovarna stanica Podrute. Naručenu robu tužitelj je otpremio u dva navrata željeznicom i to 30.VII 1968. i 9.VIII 1968. Ispostavio je račune, a tuženik mu je prilikom plaćanja računa broj 235/C od 13.VIII 1970. zadržao iznos od din. 387.- na ime manjka crijepova. Po računu broj 263/C da mu je tuženik zadržao din. 1.376.- za polomljenu robu, tako da je tuženik manje platio ukupno 1.754 din. Tuženik je tražio da tužitelj prihvati terećenje za taj iznos, ali je tužitelj to odbio. Roba je naručena telefonski franko utovarna stanica Podrute. Od momenta utovara robe u vagon i kad ju preuzme željeznica tužitelj više ne odgovara za štetu niti manjak u robi, već vozar, a rizik je preuzeo tuženi prema OU 97.

Tuženi se usprotivio tužbenom zahtjevu. Robu je primio dijelom oštećenu a dijelom s manjkom, što je sve zapisnički utvrđeno, a stvar je tužitelja i željeznice tko će od njih snositi štetu.

U željezničkom zapisniku o izvidjaju broj 203 od 3.VIII 1968. navedeno je da na 540 komada crijepa nedostaje držač crijepa kojim se zakvači za letvu. Kod rubrike o uzroku štete navedeno je "nepoznato".

U drugom željezničkom zapisniku broj 217 od 17.VIII 1968. navedeno je da je nakon istovara brojenjem ustanovljeno da je razbijeno 1.893 komada crijepa. Uzrok tome da je nedovoljno pakovanje. Kod utovara je stavljeno premalo slame. Crijepovi su slagani po cijelom vagonu s tim da je s obje čelne strane bilo mjesta. U rubrici broj 4 na pitanje koji su jasno vidljivi uzroci štete i vrijeme kada se šteta dogodila upisano je "nepoznato".

U vezi sa zapisnikom o izvidu broj 203 od 3.VIII 1968. tuženik je prilikom plaćanja zadržao od kupovne cijene din. 387.- a u vezi sa zapisnikom o izvidu

broj 217 od 17.VIII 1968. tuženik je zadržao tužitelju iznos od din. 1.376.

Tužitelj je uz tužbu priložio prijepis svoga zapisnika od 9.IX 1968. sastavljenog u skladištu tužene strane, kamo je bila dopremljena roba. Tužiteljeva komisija je utvrdila da do oštećenja nije moglo doći zbog lošeg pakovanja, jer da je crijep potpuno zdrobljen, a tomu da je uzrok jači udar u vagon prilikom prijevoza. Zbog toga da tužitelj ne može priznati štetu, jer oštećenje nije nastupilo krivnjom tužitelja već krivnjom željeznice.

Nakon provedenog postupka prvostepeni sud je donio presudu kojom je obvezao tuženika da plati tužitelju din. 308,40. Istom presudom odbijen je tužitelj s tužbenim zahtjevom za iznos od din. 1.376 spp. Protiv dosudjujućeg dijela pobijane presude žalbu nije uložio nitko, pa je ista u tom dijelu postala pravomoćna.

U odnosu na odbijajući dio dispozitiva pobijane presude u obrazloženju iste navodi se da je po ocjeni suda do loma robe došlo zbog nepravilnog utovara, jer da je željezničkim zapisnikom, koji je potpisao i predstavnik primaoca, ustanovljeno da je crijep utovaren i smješten u vagon tako da su obje čelne strane ostale slobodne za oko 15 do 20 cm, umjesto da se crijep složi do samih stranica. Navedeni razmak i uz pravilno odvijanje manevriranja i prijevoza redovito izaziva rušenje tereta, udare i lomove crijepa po cijelom vagonu. Ta okolnost je ustanovljena u zapisniku. Tuženi je prema tome osnovano teretio tužitelja iznosom od din. 1.376.

Protiv odbijajućeg dijela pobijane presude tužitelj je uložio žalbu.

U žalbi se navodi, da tužitelj ne može prihvatiti utvrdjenje suda da je do loma crijepova došlo zbog lošeg slaganja. U vezi s nastalom štetom istina postoji željeznički zapisnik o izvidu, ali za to postoji i zapisnik tužiteljev, a u ovom potonjem je utvrdjeno da je do oštećenja crijepova došlo od većeg udara vagona. U najgorem slučaju za tužitelja moglo bi se smatrati da se radi o podjeljenoj krivnji između njega i vožara. Vožar je propustio da u smislu čl.54, st.3. Zakona o prijevozu na željeznicama upozori tužitelja kod utovara robe u vagon, te da prigovori načinu utovara i pakovanju. To je bila vožarova dužnost prema navedenom zakonskom propisu. Da je vožar odbio primitak

robe, šteta bi bila izbjegnuta.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Ovaj sud prihvaća razloge iz prvostepene presude, jer su isti osnovani. Nesporno je da je u konkretnom slučaju utovar crijepova i žljebova u vagone izvršio tužitelj kao pošiljalac robe. Kad je roba stigla na uputnu stanicu i vagon otvoren, zapisnički je utvrđeno djelomično oštećenje robe, a utvrđjen je i uzrok tomu oštećenju. Utvrđeno je da crijepovi nisu bili priljubljeni i složeni uz čelnu stranu vagona, već da su složeni 15 do 20 cm udaljeno od prednje i stražnje strane vagona. Osim toga utvrđeno je da je tužitelj prilikom slaganja crijepova u vagon upotrijebio nedovoljnu količinu slame. Te okolnosti su prouzrokovale lom crijepova i utvrđenu štetu. Budući da je tužitelj sam vršio utovar i slaganje crijepova u vagone, preuzeo je na sebe i odgovornost u odnosu na utovar i pakovanje robe. Taj dio posla nije povjerio željeznici, već samo prijevoz. Prema tome tužitelj sam odgovara za utovar i pakovanje. Željeznica je kao vozar preuzela samo obavezu da utovarenu robu preveze do uputne stanice i preda primaocu. Tu je uslugu željeznica učinila i ne može se ona teretiti za nastalu štetu. Za utvrđenje štete mjerodavan je željeznički zapisnik od 17.VIII 1968, načinjen prilikom istovara, a nikako ne može biti mjerodavan zapisnik tužiteljeve komisije koji je preko 20 dana poslije istovara načinjen u skladištu primaočevu.

J.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.XIX Sl-1633/73-2
od 27.XI 1973.

Vijeće: Juraj Bolanča, dr Zdenko Antić, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz kamionom - Vozarova odgovornost - Manjak robe - Način vaganja - I kad je količina robe vagana nepouzdanim načinom, smatra se da je vaganje bilo točno, ako se ustanovi velika razlika između količine robe primljene na prijevoz i one koju je vozar predao primaocu - Nepouzdan je način vaganja kad se vozilo važe na dijelove u dva navrata

Tužitelj je cestovni vozar, a tuženik je primalac.